

ناترازی های پنج گانه با اقتصاد ایران چه خواهد کرد؟

ناترازی های پنج گانه در اقتصاد ایران از نظر اقتصاددانان عامل اصلی مشکلات اقتصادی کشور است که ریشه ای ۱۰ ساله و حتی بیشتر دارد و باید با حکمرانی خوب و مطلوب به حل آن ها کمک کرد.

کسری بودجه، ناترازی بانک ها، ناترازی ارزی، ناترازی انرژی و شکاف تولید جزو مهم ترین ناترازی های اقتصادی کشور از منظر کارشناسان اقتصادی محسوب می شود. این ناترازی ها عاملان اصلی تورمی است که هر سال بیشتر از پارسال گریبان مردم را می گیرد و سفره های آن ها را کوچک تر می کند. در این میان ریشه سه ناترازی بودجه، بانکی و حتی شکاف تولید در اقتصاد و داخل کشور وجود دارد، اما دیگر ناترازی ها را عاملی مانند تحریم به وجود آورده و تشدید کرده است.

علی روحانی، معاون وزیر اقتصاد فساد را یکی از عوامل مؤثر بر ناترازی ها دانست و در این باره تأکید کرد: «فسادها عامل یا معلول ناترازی هستند. فساد پدیده ای است که بر ریشه های ناترازی سوار می شود و هنگامی که نرخ های چندگانه در اقتصاد باشد احتمال وقوع فساد بیشتر است. این ناترازی ها ریشه ای چند ده ساله دارد و راه حل آن ها تنها در بدنه دولت نیست بلکه باید در قوانین نیز آن را جست و جو کنیم.» او افزود: «در اقتصاد ناترازی های مزمینی را شاهد هستیم که ریشه در دهه های گذشته دارد. برای نمونه ریشه ناترازی نظام بانکی به بیش از یک دهه قبل بازمی گردد یا ریشه ناترازی انرژی به مجموعه ای از تصمیم گیری ها و ملاحظات سیاسی مربوط می شود.»

■ مالیات اساس درمان ناترازی بودجه

رحیم ممبینی، جانشین رئیس سازمان برنامه و بودجه نیز در این باره به «آتیه نو» می گوید: «برای حل ناترازی ها راهکارهای فراوانی وجود دارد. به عنوان مثال بسته ای به نام اصلاح نظام بانکی داریم که در آنجا تکالیف دستگاه های متولی به ویژه بانک مرکزی در این زمینه مشخص شده است. درباره اینکه چه اتفاقی باید رخ دهد و چه سرنوشتی باید برای بانک های ناتراز متصور شد صحبتی نمی کنم؛ چرا که در حیطه اختیارات بانک مرکزی است. همچنین در لایحه برنامه هفتم توسعه برنامه های مفصلی برای حل مشکل بدهی های دولت از طریق دارایی های موجود از جمله طرح مولد سازی وجود دارد.»

او ادامه می دهد: «ناترازی بودجه یکی از ناترازی های مهم در کشور است که مسلمان بر فضا و حال و هوای اقتصاد ایران تأثیرگذار است. در برنامه هفتم توسعه در نظر گرفته شده که برای حل مشکل ناترازی بودجه باید ضمن مدیریت و کاهش مصارف، به دنبال تحقق منابع بیشتر به ویژه از محل مالیات باشیم؛ چرا که اساس درمان ناترازی بودجه در کشور مالیات است. در حالی که در مالیات ستانی ضعیف هستیم و سهم مالیات از تولید ناخالص داخلی پایین است.»

ممبینی می افزاید: «از سال ۱۳۷۲ می خواهیم نظام جامع مالیاتی را پیاده کنیم، اما تا امروز نتوانستیم این کار را به صورت کامل انجام دهیم. سؤال اینجاست که چرا نتوانستیم به این هدف برسیم؟ باید به این نکته دقت کرد که واقعا امکان رفع ناترازی در کشور به عنوان یکی از بزرگ ترین مشکلات کنونی وجود دارد؟»

